

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610 - 12270254
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

16 Nisan 2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Dosya (1 Takım)

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN KAYIHAN PALA'NIN
TBMM 7/22231 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

7/22231
GK 93

SORULAR

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından ülkemizin farklı bölgelerinde yeni termik santraller kurulması amacıyla yürütülen projeler çerçevesinde, Bursa ili Keleş ilçesinde de kömürlü bir termik santral yapılacağına ilişkin bilgiler kamuoyuna yansımış durumdadır.

Çağdaş dünyada, yol açtığı sağlık sorunları ve iklim krizine etkileri nedeniyle kapatılmaları gündemde olan kömürlü termik santraller, ülkemizde sanki herhangi bir soruna yol açmıyormuş gibi bir algı yaratılmaya çalışılarak, giderek sayılarının artırılması girişimleriyle karşımıza çıkartılmaktadır.

Kömürlü termik santraller ile ilgili yapılan bilimsel araştırmalar, santrallerin, yol açtığı kirlilikler yüzünden, santralde çalışanlar ve santral çevresinde yaşayanlar başta olmak üzere toplumun geniş kesimlerinde rahatsızlıklara, hastalanmalara ve erken ölümlere yol açtığını açık olarak ortaya koymaktadır.

Bursa'da Orhaneli Termik Santralinin sağlık etkilerinin incelendiği bir araştırmada da termik santral çevresinde yaşayanların solunum işlevlerinde anlamlı derecede bir azalma olduğu gösterilmiştir. Hal böyleyken Bursa'ya yeni bir kömürlü termik santral kurma uğraşı içerisinde olunması, yurttaşların sağlığının hiçe sayılmasıdır.

2020 sonrası iklim değişikliği rejiminin çerçevesini oluşturan Birleşmiş Milletler Paris İklim Anlaşması 2015 yılında Paris'te düzenlenen 21. Taraflar Konferansı'nda kabul edilmiş ve 7 Ekim 2021 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Kararı ile onaylanmıştır.

Bilimsel çalışmalar, Paris Anlaşmasında yer alan küresel ısınmayı 2°C'nin altında tutma ve ilk adım olarak 1,5°C ile sınırlama çabalarını sürdürme taahhüdünü yerine getirmenin ancak yüzyılın ortasına kadar elektrik sektörünü karbondan arındırmakla mümkün olduğunu açık olarak ortaya koymaktadır. Bir başka deyişle Paris Anlaşması, kömürlü termik santrallerin enerji üretimine ilişkin ilk aşamada bir sınırlılığı, son aşamada ise sonlandırılmasını belirlemiştir.

Birleşmiş Milletler Paris İklim Anlaşması ile uyumlu olmak için Avrupa ve OECD ülkelerinin en geç 2030 yılına kadar kömürden arınmış olması gerekir. Örneğin Sanayi Devrimi'ne öncülük eden Birleşik Krallık'ta son kömür santrali 1 Ekim 2024'te kapılarını kapattı ve kömürle üretilen elektriğe tarihi bir son verildi. Almanya'da kömürden elde edilen enerji son yıllarda büyük düşüş gösterdi, ülkede kömür enerjisinden çıkış tarihinin 2038'den 2030'a çekilmesi tartışılıyor.

Ülkemizde de yenilenebilir enerji kaynaklarının elektrik üretimindeki payı artış gösterdi; geçtiğimiz yıl itibarıyla elektrik enerjisi kurulu gücünün yüzde 56'sından fazlasını yenilenebilir kaynaklar oluşturdu. Bu bağlamda;

- 1) Bakanlığınızın ülkemizin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Paris İklim Anlaşmasına ilişkin yükümlülüklerini yerine getirmek üzere 2025 yılında uygulamaya koyacağı eylem planı nedir?
- 2) Bakanlığınızın ülkemizde yem kömürlü termik santral yapılmasına ilişkin tutumu nedir?
- 3) Bakanlığınıza, Türkiye'nin herhangi bir yerinde yeni kömürlü termik santral yapılmasına ilişkin kaç projenin Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) başvurusu yapılmıştır?
- 4) Kamuoyuna açıklanan bilgilere göre, Bursa'da "Keleş Kozağacı Vadisi" olarak bilinen ve yoğun tarımsal faaliyetlerin (özellikle kiraz ve ceviz yetiştiriciliğinin) yürütüldüğü 17 mahalleyi etkileyecek nitelikte bir kömürlü termik santral projesi gündemdedir. Bölgede 2006 ve 2012 yıllarında benzer girişimlerin halkın yoğun tepkisi sonucunda durdurulduğu bilinmektedir. Söz konusu projenin yeniden gündeme gelmesi, bölge halkında ciddi kaygı ve tedirginlik yaratmıştır. Bölgede yaşayanların sağlığının olumsuz etkileneceği, halkın tarımdan elde ettiği gelirlerin tehlikeye gireceği, yeraltı ve yüzey sularının kirleneceği, hava

kalitesinin bozulacağı ve tarımsal arazilerin kalıcı hasar göreceği yönünde endişeler söz konusudur. Keleş ilçesinde kurulması planlandığı iddia edilen kömürlü termik santral projesi kapsamında Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci başlatılmış mıdır? Başlatıldıysa, süreç ÇED'in hangi aşamasındadır?

CEVAPLAR

1) Türkiye, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi ve Paris Anlaşması kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmek üzere çalışmalarını gerçekleştirmektedir. Bu kapsamda daha önce 2015 yılında sunduğu Niyet Edilmiş Ulusal Katkı Beyanının yerini almak üzere 2023 yılında ilk Güncellenmiş Ulusal Katkı Beyanını sunmuştur. Bu belgede, 2030 yılına yönelik referans senaryoya göre sera gazı azaltım hedefi %21'den %41'e yükseltilmiştir. Söz konusu Ulusal Katkı Beyanının uygulanması amacıyla da İklim Değişikliği Azaltım Stratejisi ve Eylem Planı 2024-2030 geliştirilmiş ve Mart 2024'te yayınlanmıştır. Söz konusu Eylem Planında, sektörel ölçekte 9 bölümde toplam 49 strateji ve 260 eylem yer almaktadır. Ayrıca Türkiye, Ulusal Katkı Beyanlarının üçüncü döngüsü kapsamında 2025 yılı içerisinde yeni Ulusal Katkı Beyanını sunacaktır.

2) Kasım 2024'te açıklanan Uzun Dönemli İklim Stratejisi, başta kamu kurum ve kuruluşları olmak üzere tüm paydaşlarımızla gerçekleştirilen istişareler sonucu hazırlanmıştır. Strateji kapsamında ele alınan enerji sektöründe, ülkemizin kısa ve uzun vadeli enerji hedefleri de yer almaktadır. Bunların başında yenilenebilir enerji hedefleri gelmektedir. Bu hedefler kapsamında ülkemizde 2024 yılı sonu itibari ile 31 GW olan rüzgar ve güneş enerjisi kurulu gücünün 2035 yılına kadar 120 GW'a çıkarılması planlanmaktadır. Ülkemizde enerji arzından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı sorumludur, dolayısıyla termik santraller konusu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı uhdesindedir.

3,4) Ülkemiz genelinde yeni bir kömürlü Termik Santral yapılması için Bakanlığımıza yapılmış herhangi bir başvuru ve ÇED süreci bulunmamaktadır.